

Uzaq Vyetnamı ölkəmizlə yaxınlaşdıran əlaqələr

Vyetnam xalqı uzun illər müstəmləkəçilik, istila, hərbi müdaxilə şəraitində yaşayıb. Nəhayət, məşəqqətli, əzab-əziyyətli həyat dost ölkələrin və xalqların hərtərəfli dəstəyi ilə başa çataraq inkişaf dövrü başlayıb. Vyetnamın müharibədən sonrakı bərpasında, xüsusən də neft-qaz sənayesinin qurulmasında Azərbaycanın çox böyük dəstəyi diqqət çəkib. Vyetnam xalqı ölkəsinin neft-qaz sənayesinin qurulmasında neftçilərimizin tarixi xidmətlərini yüksək dəyərləndirib.

Vyetnamın neft yataqlarının kəşfiyyatı və işlənilməsi məqsədilə 1981-ci ildə “Vietsovpetro” Sovet – Vyetnam birgə müəssisəsi yaradılıb və bu ölkənin neft yataqlarının kəşfiyyatı, hasilatı üçün Azərbaycanın onlarla qabaqcıl neft mühəndisi, geoloqu, ixtisaslaşmış işçisi Vyetnama ezam olunub. Bundan başqa, Azərbaycandan Vyetnama neft sənayesinə aid xeyli sayda texnika və avadanlıq göndərilib. Şirkətin 1981–1984-cü illərdə ilk baş direktoru azərbaycanlı mütəxəssis Cəlal Məmmədov, geologiya bölməsinin ilk rəhbəri isə Müslüm Vəliyev olub.

(ardı 10-cu səhifədə)

(əvvəli 1-ci səhifədə)

“Vietsovpetro” şirkətinin səmərəli fəaliyyəti nəticəsində neft yataqlarının kəşfiyyatı və işlənilməsi sahəsində əldə edilən uğurlar ölkələrimizi daha da yaxınlaşdırıb. Bu, eyni zamanda, iki ölkə arasında əməkdaşlığın möhkəmlənməsini şərtləndirib.

Azərbaycan ilə Vyetnama bir-birinin maraqlarına hörmətlə yanaşan dost və tərəfdaş ölkələr, dövlətlərarası münasibətlərin yüksələn xətt üzrə inkişafını yüksək dəyərləndirən respublikalar kimi münasibət bəslənilib. Xalqlarımız arasındakı münasibətlərin təməli hələ SSRİ dövründə qoyulub. Vyetnam xalqının öndəri Ho Şi Min 1959-cu ildə Azərbaycana, xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyev isə SSRİ Nazirlər Soveti Sədrinin birinci müavini kimi 1983-cü ildə Vyetnama tarixi səfərdə olub. Bu səfər keçmiş SSRİ-nin, eləcə də Azərbaycanın Vyetnamla münasibətlərinin inkişafını sürətləndirib, sovet rəhbərliyini Vyetnama iqtisadi və elmi-texniki kömək göstərmək barədə inandırıb.

Vyetnama sözügedən tarixi səfər çərçivəsində rəsmi görüşlər keçirən, bir neçə istehsal müəssisəsi və infrastruktur obyekti ilə tanış olan dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev Vyetnam və sovet, o cümlədən Azərbaycan neft mütəxəssisləri ilə görüşmək üçün Vunq Tau şəhərinə də baş çəkib. Ulu öndərin söyləri, Bakıdan gətirilən əlavə azərbaycanlı mütəxəssislərin və texnikanın cəlb edilməsi nəticəsində Vyetnamda ilk neft proqnozlaşdırıldığından xeyli əvvəl – 1986-cı ilin iyununda hasil edilir.

“Vietsovpetro” Sovet – Vyetnam birgə müəssisəsinin Vunq Tau şəhərindəki baş ofisində şirkətin fəaliyyətinə və Vyetnamın neft-qaz sənayesinə dair muzeydəki eksponatlar arasında ulu öndər Heydər Əliyevin bu şəhərə səfərinə, neftçilərlə görüşlərinə, eyni zamanda, Azərbaycan mütəxəssislərinin bu ölkədəki fəaliyyətinə dair fotolara da rast gəlmək mümkündür. Muzeyin girişində isə Ho Şi Minin Bakıda neft mədənlərinə səfərinə aid iri fotosəkil və Bakı haqqında məşhur kəlamı diqqət çəkir.

Beləliklə, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin 42 il əvvəl sovet nümayəndə heyətinin rəhbəri kimi Vyetnama səfəri təkcə keçmiş SSRİ ilə Vyetnam arasında münasibətlərin dərinləşməsi baxımından deyil, həm də Vyetnam xalqının Azərbaycana isti münasibətinin formalaşmasında xüsusi rol oynayır. Azərbaycanın Vyetnamla dostluğu yalnız enerji sahəsində olmayıb. SSRİ dövründə minlərlə vyetnamlı tələbə, xüsusilə Bakıdakı Dövlət Neft və Sənaye Universitetində təhsil alıb. Onla-

Uzaq Vyetnamı ölkəmizlə yaxınlaşdıran əlaqələr

rin bir çoxu sonradan öz ölkələrində yüksək vəzifələrə yüksəlib, Azərbaycana isə “ikinci Vətən” kimi qayıdıb. 2014-cü ildə Prezident İlham Əliyevin Hanoya səfəri zamanı həmin məzunlar Prezidentlə görüşdə “Tələbə” mahnısını oxuyaraq keçmiş illəri yad ediblər. Bu səfər yeni əməkdaşlıq mərhələsinin əsasını qoyub, ardınca Vyetnam Prezidentinin Bakıya rəsmi səfəri reallaşdı.

Azərbaycan – Vyetnam əlaqələri humanitar sahədə də genişlənməkdədir. Heydər Əliyev Fondunun Vyetnamdakı xeyriyyə fəaliyyəti – məktəb binalarının tikintisi, görmə qabiliyyəti məhdud şəxslər üçün dəstək layihələri – bu dostluğun canlı təzahürüdür. Leyla Əliyevanın bu yaxınlardakı səfəri də iki xalq arasında mənəvi bağların möhkəmləndirilməsi istiqamətində növbəti addım kimi diqqət çəkir.

İki ölkə arasında dostluq həm də şəhərlərin adlarında yaşayır. Bakıdakı “Vunqtau küçəsi”, 1988-ci ildə çəkilmiş “Ağ pələnglə görüş” sənədli filmi bu yaxınlığı simvollaşdırır. 2019-cu ildə Hanoyda Nəsiminin yubiley tədbiri Azərbaycanın mədəniyyətini tanımaq baxımından əlamətdar olub.

Bu gün də Azərbaycan və Vyetnam

arasında əlaqələr qarşılıqlı hörmət, bərabərlik və mədəni yaxınlıq prinsipləri üzərində inkişaf edir. Enerji, təhsil, humanitar kimi sahələrdə ortaq irs, ədəbiyyat və sənət vasitəsilə yaşadılan bu dostluq xalqlar arasında möhkəm körpüyə çevrilir.

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra qarşılıqlı səfərlərin əhəmiyyəti nəzərə alınaraq 2014-cü ildə Prezident İlham Əliyevin Vyetnam Sosialist Respublikasına dövlət səfəri, 2015-ci ildə isə Vyetnam Prezidenti Truonq Tan Sanqın Azərbaycana rəsmi səfəri ölkələr arasında siyasi, iqtisadi, mədəni-humanitar və digər sahələrdə əməkdaşlığın dərinləşməsinə etibarlı zəmin yaradıb. Bu gün iki dövlət liderlərinin siyasi iradələri sayəsində ölkələrimiz arasında fəal siyasi dialoq və beynəlxalq təşkilatlarda səmərəli əməkdaşlıq yüksək dəyərləndirilib.

Milli maraqlara və müasir çağırışlara əsaslanan siyasət həyata keçirməklə davamlı sosial-iqtisadi inkişafı təmin edən və beynəlxalq müstəvidə mövqelərini möhkəmləndirən Azərbaycan ilə Vyetnamın iqtisadi-ticarəti, mədəni-humanitar, təhsil, turizm, enerji və digər sahələrdə işbirliyinin genişləndirilməsi müsbət nəticələrə

müşahidə edilib.

İki ölkə arasında əməkdaşlığın inkişafında iqtisadi-ticarəti və elmi-texniki əməkdaşlıq üzrə Azərbaycan – Vyetnam Hökumətlərarası Komissiyasının fəaliyyəti əhəmiyyətli rol oynayır. Ölkələrimizin iqtisadiyyat, ticarət, enerji təhlükəsizliyi, kənd təsərrüfatı, humanitar, turizm, təhsil və digər sahələr üzrə əməkdaşlığın inkişafı üçün geniş perspektivlər var.

İki ölkə arasında mövcud siyasi dialoqun saxlanılması və inkişaf etdirilməsində qarşılıqlı səfər və təmaslar, o cümlədən siyasi məsləhətləşmələr mexanizmi mühüm önəm daşıyır. İqtisadiyyat, ticarət, enerji təhlükəsizliyi, kənd təsərrüfatı, hu-

verilib. Azərbaycanla Vyetnam arasında əməkdaşlığın istiqamətlərindən biri kimi enerji sektoru da diqqətdə saxlanılıb. Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR) və Vyetnamın Neft və Qaz Qrupu (PVN), eləcə də digər şirkətləri arasında əməkdaşlıq yüksək qiymətləndirilib. Neft-qaz sahəsində yeni texnologiyaların tətbiqi, enerji səmərəliliyi və bərpa olunan enerji mənbələri üzrə əməkdaşlıq imkanları daim nəzərdən keçirilib.

Bundan başqa, mütəmadi olaraq iki ölkə arasında əməkdaşlığın müqavilə-hüquq bazasının genişləndirilməsi və təkmilləşdirilməsi, investisiya, nəqliyyat, kənd təsərrüfatı, ətraf mühit, təhsil və digər

manitar, turizm, təhsil və s. sahələr üzrə əməkdaşlığın inkişafı üçün geniş perspektivlərin mövcudluğu da xüsusi diqqət çəkir. Mövcud imkanlardan istifadə olunmasının, habelə bu istiqamətdə iqtisadi, ticarət, elmi və texniki əməkdaşlıq üzrə Azərbaycan–Vyetnam Hökumətlərarası Komissiyasının fəaliyyəti böyük əhəmiyyətə malikdir.

Yeri gəlmişkən, Hökumətlərarası Komissiyanın 2017-ci il yanvarın 16-da Hanoy şəhərində keçirilmiş 1-ci iclasının protokolunda qeyd olunan müvafiq sahələr üzrə prioritet istiqamətlər ötən müddətdə diqqətdə saxlanılıb, icrasına xüsusi önəm

sahələrdə əməkdaşlıq məsələləri, əlaqələrin inkişafı istiqamətləri barədə müzakirələr aparılıb.

Sonda bir məqamı da qeyd etmək istərdik. Azərbaycan ilə Vyetnam arasında ticarət dövriyyəsinin hazırkı vəziyyəti təəssüf ki, yüksək potensial imkanlara malik bu ölkələri qane edə bilməz. Başqa sözlə, müxtəlif istiqamətlərdə, o cümlədən kənd təsərrüfatı, sənaye, energetika, turizm sahələrində əməkdaşlığın inkişafı üçün geniş potensialın olmasına baxmayaraq, iki dövlət arasında ticarət dövriyyəsi ölkələrimizin potensialını əks etdirmir.